

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי ט"ז אדר א' תשע"ט | דף היומי בבלי: חולין פו.
דף היומי בהלכה: מסעיף י' עד סעיף י"א.
מוסר: דבר בעיתו פרק א' מ"ודע עוד" עד תחילת פרק ב'.
גנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'.

הדף היומי בהלכה

חצר בית שהקצו חלק ממנה לצמחי נוי - האם מותר לטלטל בשטח הצמחייה?

דינו כזרעים.

וזרעים שצמחו מאליהם - נחלקו הפוסקים אם מבטלים שם דירה. וקוצים שצמחו מאליהם, ומפריעים להילוך - יש שכתב שמבטלים שם דירה.

[ביאורים ומוספים דרשו שנה, 27-28]

כפי שלמדנו אתמול, 'קרפף שהוקף לדירה', וזרעו זרעים ברוב שטחו - בטל שם דירה מהקרפף. וזרעים שנזרעו לנוי - נחלקו הפוסקים אם מבטלים שם דירה מהקרפף. וצמחי נוי - יש שמצדדים כי אינם מבטלים שם דירה מהשטח שאין בו צמחים, אבל בשטח הצמחייה יש להחמיר, ולהחשיבו כקרפף שלא הוקף לדירה (וראה להלן). ודשא, לכל הדעות אין

הדף היומי בהלכה

'קרפף שהוקף לדירה' וזרעו חיטה בחלק ממנו - האם מותר לטלטל בתוכו?

ממנו שם דירה ואסור להעביר חפצים ממנו לבית מגורים, ולהיפך (ראה תקציר לאתמול); אך נחלקו אם השטח הבלתי זרוע גם הוא נאסר בכך. ואם בשטח הזרוע יש פחות מבית סאתיים - השטח הבלתי זרוע לא נאסר; ויש אומרים שאף השטח הזרוע לא נאסר, ויש שמקלים בכך רק בשעת הדחק.

[שו"ע שנה, י, משנ"ב סט, פ, פא, פב, רפג, ושעה"צ עו-עז; ביאורים ומוספים דרשו, 34]

'קרפף שהוקף לדירה', ולאחר מכן זרעו זרעים במיעוט שטחו או בחציו - אם בשטח הזרוע יש יותר מ'בית סאתיים', בטל שם דירה משטח זה, ואסור לטלטל חפצים בתוכו; וממילא אסור לטלטל גם בשטח הבלתי זרוע, כיון שהוא פתוח למקום האסור בטלטול. ואם בשטח הזרוע אין יותר מבית סאתיים - יש אומרים שבטל

הצר בית שבמרכזה גינת ירק המוקפת במחיצות - האם מותר לטלטל בחצר?

טפחים, והיא כשרה מדין לבוד; וכל שכן אם הקיפוהו ב'צורות הפתח'.

ואם השטח הזרוע מוקף במחיצות, אך יש בהן פרצה באורך של יותר מעשר אמות - דין הקרפף כדין קרפף שזרעו זרעים במיעוט שטחו, האמור לעיל.

[משנ"ב שנה, פג; ביאורים ומוספים דרשו, 29 ר"ב 36]

'קרפף שהוקף לדירה', וזרעו זרעים בחלק בשטחו, והקיפו את השטח הזרוע במחיצות - אין כל שייכות בין השטח הזרוע לקרפף, והוא אינו מבטל שם דירה מהקרפף, ומאידך, גם לא נטפל לקרפף.

וזאת, אף כאשר הקיפוהו במחיצה 'קלושה', וכגון מחיצה המורכבת מעמודים בלבד, אשר ביניהם מרווח של פחות משלושה

הסיפור היומי

מרן שליט"א שאל: "האם יש ילד ששמו מתחיל באות ב'?" שלושה ילדים השיבו: כן, שמי מתחיל באות ב'. ואז, כמו ברוח הקודש של ממש, שאל רבינו: "האם יש כאן מי ששמו בנימין?"

כך בחר מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א את הזוכה המאושר מתוך 60 ילדים

שאלות על כל המסכת. ולאחר מכן הביע את שביעות רצונו ואמר: 'הם יודעים יפה'.

ואז הגיע שלב הפרס. בהנהלת הארגון הביאו סט ספרי דרך אמונה, וביקשו ממרן שיביא לילד שהצטיין ביותר במבחן. מרן שליט"א אמר שלא בחן את כולם, והציעו לערוך גורל. מרן נטל לידו את ספר התנ"ך, ופתח בעמוד מזדמן, והאות הראשונה שהופיעה שם היתה האות ב'.

מרן שליט"א שאל: האם יש ילד ששמו מתחיל באות ב'? שלושה ילדים השיבו: כן, שמי מתחיל באות ב'. ואז, כמו ברוח הקודש של ממש, שאל: "האם יש כאן מי ששמו בנימין?" באותו רגע התרומם ילד וענה: "אני!" מרן שליט"א הגיש לו את הספרים ואמר לו: "בשבילך! כך נקבע בגורל". לאחר מכן עברו כל הילדים להתברך בברכת הצלחה.

(דברי שיח תצוה תשע"ט)

בימים האחרונים התקיים בביתו של רבינו הגר"ח קניבסקי שליט"א אחד הכינוסים הנדירים. היה זה כינוס מטעם ארגון המשניות הארצי 'זכרון חנה', שסיימו לא מזמן את מבצע שינון המשניות לאלפי ילדי הארגון, שבמסגרתו עודדו את הילדים לשנן את מסכתות 'מעשרות' ו'מעשר שני', כשהילדים כולם נכנסים להגרלות על פרסים יקרי ערך, והילדים ששיננו את המספר הגבוה ביותר זוכים לפרס מיוחד.

אחרי מיפוי ובדיקה מיוחדת ברשימת אלפי הילדים, חילקו בהנהלת הארגון את הילדים ששיננו את המספר הרב ביותר של הפעמים, ואז הזמינו כשישים ילדים ששיננו הכי הרבה (בין ארבעים פעם לשש מאות) לאירוע מיוחד במעונו של רבינו שליט"א.

הילדים הגיעו מכל הארץ, לבושים בבגדי שבת כראוי ונרגשים כדבעי. כשהגיע זמנם להיכנס הם בירכו בכוונה 'שחלק מחכמתו ליראיו' בשם ומלכות, ולאחר מכן מרן שליט"א שאל אותם

בתחילת אותו שבוע היה הקיץ במלוא עוזו. היה נראה שזהו, החורף כבר לא יחזור. אבל כמוזן שלא נפל צרור מדברי רבי יהודה החסיד ארצה, ובלילה שבין שלישי לרביעי התהפך הכל...

גם בבני ברק וגם בברזיל - דבר אלקינו יקום לעולם

שטחי חלקאות גדולים, במרחק כמה שעות טיסה מסאו-פאולו, בהם הוא מגדל בעיקר כותנה. גידולי כותנה. גידולי כותנה כידוע, הם תלויי גשמים באופן מיוחד, והאיש נושא את עיניו לשמים בכל עת, כמאמר חז"ל - אמונה זה סדר זרעים, שמאמין בחי העולמים וזורע.

רבי משה לומד איתו, ובתוך כדי לימודם באותו יום חמישי הוא סיפר לו בשמי, שהזכרתי את היסוד של רבי יהודה החסיד, ואיך ראו כאן בארץ ישראל בחוש את דבריו מתקיימים. ענה לו האיש בהתרגשות: "ראה זה פלא. הפעם האחרונה שירדו גשמים באיזור שבו קרקעותי נמצאות, היה בדצמבר. כל ינואר לא היו גשמים בכלל. הייתי כבר בלחץ גדול, כי זה יכול להיות הפסד עצום לכל הגידולים. והנה בלילה הקודם (שבין רביעי לחמישי) התחיל גשם בשפע רב, שברוך השם הציל לי את הגידולים!".

מוסיף רבי משה ומספר: הוא אפילו התקשר בנוכחותי לעובד הגוי שלו בשטח, שיספר לי על המהפך שחל בשדות ביממה האחרונה, כדי שאשמע 'דיווח חי' מהשטח...

הנה כן נוכחנו משני חלקי הגלובוס, שדבר ה' יקום לעולם. מלבד האמונה בבורא עולם, יש כאן חיזוק גדול ב'תורת משה עבדי', שכל העולם מתנהל על פי התורה ועפ"י קריאת התורה עד זמננו אנו ממש.

[בשעתו ציינתי, שהפסוק בתורה עליו רבי יהודה החסיד מסתמך, מפנה אותנו בעצם ל'תרי דרבנן'. כי עצם קריאת התורה בשני וחמישי היא דרבנן וכן קביעות החודש - באיזה ימים יהיה ראש-חודש - היא גם דרבנן, ועל כל זה נאמר בתורה, שכשבני ישראל יקראו, כתקנת חכמים, הקב"ה יתן גשמים!"]

(א' סתיו, 'המודיע')

דברים מופלאים כתב רבי יהודה החסיד לפני מאות שנים, שכאשר יהיו ארבעה ימי קריאה רצופים בתורה, אזי באותו החודש יהיו גשמים, והמליץ על כך את הפסוק "יערוף כמטר לקחי" - שלפי התורה כך השפעות הגשמים. [יש מחלוקת גירסאות בו, אם כתוב ג' ימי קריאה (שזה הרבה יותר שכיח) או ד' ימי קריאה]. והנה לפני שבועיים היו לנו ארבעה ימי קריאה כאלה, שני וחמישי וביניהם שני ימי ראש חודש אדר א'. כשהתבוננתי בזה בתחילת החודש, תהיתי ביני לבין עצמי, היתכן כדבר הזה? היהיו גשמים באמצע הקיץ? כי מי שזוכר (ולא צריך להיות זקני צפת בשביל זה...) בתחילת אותו שבוע היה הקיץ במלוא עוזו. היובש היה כזה מושלם, שהיה נראה שזהו, הגענו לקיץ ושוב החורף לא יחזור.

אבל כמוזן שלא נפל צרור מדבריו ארצה. בלילה שבין שלישי לרביעי התהפך הכל ונכנסנו שוב למערכת חורפית... בבני ברק למשל, בליל שבת סמוך לחצות עבר שבר ענן מלווה בסערת ברקים, שבתוך דקות מילא את הרחובות בנחלי מים, באופן שלא היה בכל החורף ריכוז כזה בזמן קצר כזה, וכמו כן נשמעו רעמים ארוכים, שאפשר היה לחשוב בטעות שאלה מטוסים!

גם לפני עשר שנים היה מהפך גדול במזג האויר, מקיץ שחון לחורף, אחרי הארבעה ימי קריאה, וצינתי אז במדורנו את התופעה הלא טבעית, שרק כאשר רואים את דברי רבי יהודה החסיד אפשר להבינה. והנה, מי שהביא לי בשעתו את הידיעה על דברי רבי יהודה החסיד, היה ידי"ן מברזיל, הרה"ג רבי משה פריד שליט"א ראש הכולל דשם, והשנה, לאחר שהדברים חזרו על עצמם כאמור, הזכרתי לו את ה'רייד' הזה.

כעבור יממה הוא התקשר אלי בחזרה והוסיף לי דבר מופלא ממקומו. יש שם יהודי יקר מבני הקהילה, שבין יתר עסקיו יש לו

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל
שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

"רצוני לשאול אותך", אמר הגר"ה זקס לתלמיד, "לו הייתה נפתחת עכשיו דלת ההיכל והיינו רואים את מרנא רבנו תם נכנס פנימה, מה היית עושה?"

ורצוני לשאול אותך: רואה אתה כי בית המדרש כבר ריק מאדם. לו הייתה נפתחת עתה דלת ההיכל, והיינו רואים את מרנא רבנו תם זי"ע נכנס בשערי ההיכל, ואתה עומד למול קושי ההבנה בדברותיו אלו, מה היית עושה?" השיב התלמיד: "הייתי מיד רץ לעברו כדי לשאול אותו ולבקש ממנו שיאיר לי את דבריו הקדושים בהבנת הסוגיה". נזעק רבי הלל ואמר: "טעות היא בידך! אני במקומך הייתי בורח כל עוד נשמתי בי מההיכל, מרוב קדושתו של רבנו תם, ולא הייתי מעז כלל להעלות על דל מחשבותיי בקשה שכזאת..."

(איש לרעהו מתוך מאמרו לדמותו)

"והיה כצאת משה את האהל יקומו כל העם" (שמות לג ח) באחד הימים ישב הגאון רבי הלל זקס זצ"ל בשיבתו כשהוא שקוע בעיונה של תורה. זה לו כבר שעות ארוכות שהוא יגע ומעמיק באחד התוספות הקשים. החברותא שלו נעדר באותו יום, והוא נותר לבדו להתעמק שעות על גבי שעות כדי להבין את עומק דברי התוספות. והנה נכנס אחד התלמידים להיכל והבחין ביגיעתו הרבה של רבי הלל. הוא ניגש לבדוק במה מתעמק ראש הישיבה, ורבי הלל שראה אותו עובר לפניו קרא לו ושאל אותו את השאלה הבאה: "כבר יושב אני שעות ארוכות להבין את דברי רבנו תם כאן ב'סוגיה דחרדל', ודבריו המוקשים עודם סתרי תורה בעבורי."

קול העם

אני יודע שזה נראה לכם מוזר, שכל הסיפורים הללו נגמרים אותו הדבר, שפתאום נכנס כסף בלתי-צפוי... אבל זה בדיוק מה שקרה איתנו, ואנו מספרים זאת בעדות של כלי ראשון...

"ונתנו" ישר והפוך - תרמו לצדקה וקיבלו את הכסף בחזרה

"נשיקה מן השמים" בשביל מי שמספר אותו, וכך אף אירע עמנו: אחרי כמה ימים עשינו סדר באיזו מגירה נידחת, ולפתע מוצאים אנו צ'ק שמישהו נתן לנו פעם. צ'ק ע"ס... 440 שקלים! אלא שמשבטנו בתאריך חשכו עינינו. הצ'ק ניתן לנו ביום חתונתנו, שחלף כבר מזמן-מזמן, וצ'ק כמובן לא ניתן לפדות אלא תוך ששה חודשים מיום נתינתו. ולך תנסה להתקשר לבעל הצ'ק שנתיים אחרי שהוא כתב אותו, לשכנע אותו לכתוב חדש, סתם כך, לא לכבוד השמחה. לא התעצלנו, התקשרנו לבעל הצ'ק, ולמרבה הפלא, הלה ברצון רב ביקש להפקיד בחשבוננו 440 ש"ח במקום הצ'ק שאבד. חלף התרומה שניתנה... בקהל עם אהללנו!!

(משנתה של תורה כי תשא תשע"ד)

מעשה שסיפר לנו אברך ממקומנו שבדידו הוה עובדא: משפחה ממכרינו הקרובים עמדו להשיא את ביתם בשעתו"מ, וידענו שהזוג העומד להינשא זקוקים בדחיפות למוצרים בסיסיים כדי להתחיל את בניית ביתם: מגבות, מטאטא, מחבת, וכו'. ערכנו חשבון שאם נרצה לעזור להם בבחינת "עניי עירך קודמין" הרי זה יעלה לנו ע"ס: 440 ש"ח. הסתפקנו מאוד: מצד אחד לא היה לנו מאין להוציא סכום כזה בפתע פתאום. מצד שני: עזרה דחופה לזולת. ולבסוף החלטנו: אנו את שלנו נעשה, וה' יעזרנו. מלעזור לשני - לא מפסידים! אני יודע שזה נראה לכם מוזר, וכל הסיפורים הללו נגמרים אותו הדבר, שפתאום נכנס כסף בלתי-צפוי. אך אכן, זה קרה איתנו, ואנו מספרים זאת בעדות של כלי ראשון בקהל עם, למען ידעו כי חסדי ה' לא תמנו, וכל סיפור כזה הוא עולם מלא, ונס כמו

סוגיית המאצי'נג בלימוד דפי גמרא שהגיעה לפתחו של מרן 'שר התורה'

הבחור הסכים לקחת על עצמו 2 דפי גמרא כנגד כל דף אחד שבחורי הישיבה לקחו על עצמם כדי לסיים את הש"ס

שמו כגריס באורייתא, וביקשו ממנו שיאות ליטול על עצמו את דפי הגמרא שנותרו. (כידוע, למי שמתמיד ומנצל את הזמן, יש פנאי להכל).

הבחור, שלא רצה שבכל פעם 'ינצלו' אותו, אמר שהוא יעשה תנאי כזה: על כל דף שבחור יקבל על עצמו ליטול ממה שחסר, ילמד הוא כנגדו שני דפים. באופן זה יוכלו בקלות לגמור את מה שנותר מן הש"ס...

ואכן הרעיון הצליח מעל המשוער, ולא עברו שעות אחדות ועשרות בחורים קיבלו על עצמם להוסיף ללמוד דפי גמרא, וכנגדם נוטל הבחור המתמיד, והש"ס כולו 'נגמר'.

אלא שאחרי כמה ימים כמה מן הבחורים הודיעו שלא יוכלו לעמוד בהתחייבות ויהיה סיום של רוב הש"ס. שמע מזה הבחור המתמיד ואמר שאם כן גם הוא לא ילמד את אותם דפים שכנגד, כי לקח רק על דעת שאחרים יקחו גם הם. מאידך, האחראים לחצו עליו ואמרו לו, לפחות שיהיה סיום רוב גמור של ש"ס, ולמה לא תלמד מה שקיבלת על עצמך.

הדבר הובא לפני רבינו, שנהנה מן הרעיון, ולא רצה להיכנס לפרטי ההלכה, רק הגיב במבט של דעת תורה: שיקול של בחור לא צריך להיות האם אחרים לומדים או לא, הוא צריך ללמוד את כל מה שביקשו ולקח על עצמו. אפילו אם הוא צודק בדבריו, זה לא צריך להיות השיקול הנכון.

(מתוך עלון דברי ש"ח)

בתקופה זו, יש כמה וכמה מגביות של כספים עבור מוסדות התורה והחסד, הנקרא בשפה אנגלית מאצי'נג. דהיינו שכנגד כל תרומה, נדיב לב יתרום גם הוא אותו הסכום למוסד התורני. כך יוצא שמי שתרם מאה שקל, נחשב שתרם מאתים, היות ומכוחו נכנס למוסד מאתים שקלים.

אל רבינו מידי יום מגיעים מוסדות שונים המבקשים את ברכתו המיוחדת, למען התורמים, כדי לעודד אותם לתרום.

שאלו את רבינו האם מי שתורם כסף, ואחר תורם כנגדו את אותו הסכום, נחשב לו לתורם כאילו קיים מצות צדקה על כל הסכום המוכפל או רק על מה שתרם?

וענה שבדאי מצות צדקה יש רק על מה שתרם, אבל יש לו זכות גדולה במה שבגללו מישוהו אחר תורם כסף, וכן הוא גם להיפך, לאותו נדיב שהבטיח כנגד כל תרומה שיתרום גם הוא, יש לו זכות גדולה אבל לא מצוה כפולה, אלא מצוה על מה שתורם וזכות על מה שתרמו כנגדו.

מעשה שהיה במאצי'נג נוסח בני הישיבה.

באחת הישיבות המפורסמות במרכז הארץ. בחורי הישיבה רצו להתחיל ולסיים את הש"ס, לכבודו של אחד מנדיבי הישיבה שעמד לבקר בה. כנהוג, חילקו את דפי הש"ס בין כל הבחורים, אבל אחרי הכל נותרו עוד כמה מאות דפי גמרא.

פנו איפה, אל אחד ממתמידי הישיבה, בחור חשוב שהפקיע

***4992 או 077-2222-666**

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

לא מצליחים לשמוח? תשמחו ב'כאילו'

עצה לשמחה ולכל הדברים שבקדושה

שבקדושה, ואח"כ באמת זוכין לזה".
ובענין זה יש לציין למה שמובא בשמו של הרה"ק רבי מרדכי
מלכוביץ' זי"ע (תורת אבות, עניני שמחה אות ג'): "אם כי בכל
המידות, הרי שקר הוא חטא נורא, אין הדבר כן במדת השמחה,
שמותר לעשות תנועות של שמחה וחיזוק, אע"פ שעדיין אינן
מפנימיות הלב, עד שיעזור לו ה' שיעורר עי"ז שמחה אמיתית".
(משיחותיו של הרה"ג רבי שמואל צבי גנץ שליט"א בביהמ"ד 'נדבורנה' באלעד)

עצה טובה ומועילה לזכות למידת השמחה בנקל מובאת
ב"שיחות הר"ן" [אות ע"ד]:
"אם לפעמים דעתו של אדם מבולבלת, ואינו יכול בשום אופן
לשמח עצמו, אז עצתו שיעשה עצמו כאילו הוא שמח. ואעפ"י
שבתחילה עדיין אין השמחה באמת בלב, אע"פ כן, על ידי שעושה
עצמו כאילו הוא שמח, על ידי זה יזכה אחר כך באמת לשמחה.
ו"עצה זאת היא עצה גדולה מאוד גם בכל הדברים שבקדושה.
שבתחילה צריכין לעשות עצמו כאלו הוא להוט אחרי אותו הדבר

השו"ת היומי

השכרתי יחידת דיור בחצרי לאדם שאינו מודה בעירוב - כיצד יהיה ניתן לטלטל בחצר?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

בטלטול גם לצורך גופו ומקומו. לכן לא יועיל להניח אצלו עט
או כלי שמלאכתו לאיסור שמותר לטלטלם לצורך גופו ומקומו.
יעצנו לו אפוא להניח אצלו קרמיקה עטופה בקרטון שנשארה
לו מהבניה.

אולם שאל השואל: הרי כיון שהשוכר אינו שומר שבת הוא
עלול להזיז את האבן אף שהיא מוקצה? השאלה היא שאלת
חכם, אך התשובה היא שבכל זאת זה מועיל, כפי שהאריך הגר"מ
מושקוביץ שליט"א בספרו "עירובי חצרות" (סי' ל') והוכיח
שהעיקר הוא שהמשכיר לא יוכל לטלטלו, וכמבואר בשו"ע סי'
שפ"ד ס"ב שמשתמשים בעצה זו לגבי דיירים גויים אף שאינם
נמנעים מטלטול מוקצה. (ויעוי' אגרו"מ ח"א סי' קמ"א וצ"ע).

שאלה: אני מתגורר באזור חילוני שבו העירוב פסול, ויש לי
בית פרטי וחצר פרטית סגורה. לאחרונה השכרתי יחידת דיור
בתוך החצר ליהודי שאינו שומר ת"מ, האם השוכר אוסר עלי
לטלטל בחצר, ומה הדרך להתיר זאת?

תשובה: כאשר נוסף דייר, נאסר לטלטל בחצר המשותפת עד
שיעשו עירוב חצרות, וכשמדובר בדייר שאינו מודה בעירוב לא
מועיל לו עירוב חצרות.

הדרך להתיר את הטלטול כאשר יש שוכר ומשכיר מבוארת
בסי' ש"ע ס"ב, שתהיה תפיסת יד של המשכיר ברשות השוכר,
על ידי שיניח המשכיר ברשות המושכרת חפצים שלו שלא
מטלטלים אותם מפני כובדם או משום שהם מוקצה האסור

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית להיוזק
ועידוד לימוד התורה

הופיע חדש!

'לקראת שבת מלכתא' שמות חלק ב'

הכרך הרביעי בסדרת הספרים המצליחה
עכשיו בחנויות הספרים המובחרות

ניתן להשיג בחנויות הספרים ובמשרדי 'דרשו': 02-5609000

מה חמור יותר - לשון הרע בסתר או לשון הרע בפניו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

גם בפני הנידון, מוכח מכך שבאמת לא משתמע מדבריו כל גנות, ולכן מותר. אולם דיבור שבועאי משתמע ממנו גנות, ואפילו רק אבק לשון הרע, ודאי שאסור לאומרו גם אם היה מוכן לאומרו בפניו של הנידון.

בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מביאים בזה מקובץ 'מרפא לשון', שאם בדבריו ובתנועותיו לא משתמע לגנאי, רק משער שהשומעים יפרשו את הדברים לגנאי מחמת תכונת הביקורת שבהם, אסור, וכמו שכתב ה'חפץ חיים' בהלכות רכילות שאסור לספר לאיש נרגן [שמטבעו רואה כל דבר לחובה], וכתב שהסכים על כך הגרש"ז אויערבך.

ואמנם, אם בדבריו ותנועותיו לא משמע לגנאי וגם אין לו לחשוש שיבינו השומעים לגנאי, ולבסוף פירשוהו לגנאי, הביא בשם הגר"ש הומינר שלא נתנה תורה למלאכי השרת ואין לו לחוש למה שקרה לבסוף, וכן מעשים בכל יום שאחד מספר סיפור או הלכה ויש מי ששומע באופן שונה מהאמת ומכוונת המספר, ואין לומר שהמספר עבר מחמת כך על איסור לשה"ר, וכתב שכן הסכים הגרש"ז אויערבך.

בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים' מתחילים היום כלל ג' מהלכות לשון הרע. בסעיף א' דן החפץ חיים בהבדלים שבין לשון הרע הנאמר בסתר ובין לשון הרע הנאמר בפניו של האדם שעליו נסובים הדברים.

לשון הרע שלא בפניו - כאשר המספר מקפיד לספר בסתר ואינו חפץ שיתגלו הדברים לאותו פלוני - חמור יותר, משום שאז עובר המספר על "ארור מכה רעהו בסתר". מאידך, בלשון הרע הנאמר בפניו יש גם כן צד של חומרא, בכך שהמספר מלביש עצמו במידת העזות והחוצפה, והוא מעורר יותר מדנים על ידי זה, וכמה פעמים מגיעים על ידי כך להלבנת פנים.

בהמשך לדברים אלו, בסעיף ב' עוסק ה'חפץ חיים' בסיפור לשון הרע "באפי מרה" - כלומר בפניו של האדם שעליו מדברים. מצינו בחז"ל היתר לדבר באופן של 'אפי מרה', והחפץ חיים מסביר בסעיף זה מתי שייך ההיתר.

כותב ה'חפץ חיים', שההיתר שייך רק לגבי אבק לשון הרע. דהיינו, דיבור שיש לו שתי משמעויות, לגנות ושלא לגנות, והדבר תלוי בצורת האמירה, בתנועות המספר וכדומה - על כך נאמר, שאם מספר זאת באופן ובצורה שכדוגמתם היה מוכן לומר זאת